

opbyggelige Forsamlinger, som de selv afholde, naar de blot melde det til Biskoppen; men i ethvert Tilfælde er det vist, at saaledes som Kirkestyrelsens Afgjørelse hidtil har været i de Tilfælde, jeg har kunnet komme til Rundsabou, har den nægtet, at Kirken maatte aabnes til Brug for opbyggelige Forsamlinger ved en anden Præst end Sognets, naar ikke denne selv gav Tilladelsen dertil. Nu har den høitagtede Minister ved flere Leiligheder udtalt, at han har seet det Skæve i at hindre den Frihed, som hersker i andre Forhold, fra at trænge ind i de kirkelige, og han har tillige udtalt sig med en saa varm Iver for det kirkelige Livs Fremme, at vi ikke kunne troe Andet, end at han maa have et aabent Die for, hvor nødvendigt det er, at der skeer Forandringer i den hidtilværende ministerielle Afgjørelsesmaade; thi det er aabenbart, at det maa være til det kirkelige Livs Fremme, at saadanne Forsamlinger holdes i de Bygninger, hvor Alt minder om, at det bør gaae ordentligt og sømmeligt til, og hvor man kan skaffe sig Sikkerhed for, at en Præst i Folketirken er tilstede, der bærer Ansvar for ligeoverfor Kirkestyrelsen. Vi kunne ikke troe Andet, end at den nuværende høitagtede Minister maa see paa dette Forhold med noget andre Øine end hans Forgængere, og det er derfor, at vi have tilladt os at rette disse to Spørgsmaal til ham, som jeg nu skal tillade mig at oplæse, nemlig:

„Erkjender den høitagtede Minister Menighederne for berettigede til at benytte deres Sognekirker til andre opbyggelige Forsamlinger end den anordnede offentlige Gudstjeneste, naar det skeer under Ledelse og Ansvar af en Præst i Folketirken?“

„Eller hvem anseer Ministeren i modsat Fald for berettiget til at raade over Kirkerens Benyttelse i foranævnte Tilfælde?“

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Der er stillet den Forespørgsel til mig, som vi nys hørte, hvis første Led jo var det, om jeg erkjendte Menighederne for berettigede til at benytte deres Sognekirker til andre opbyggelige Forsamlinger end den offentlige anordnede Gudstjeneste, naar det skeer

under Ledelse og Ansvar af en Præst i Folketirken. Forinden jeg gaaer videre, troer jeg at maatte gjøre en almindelig Bemærkning med Hensyn til Udtrykket „berettiget“. Jeg har nærmest ved dette Udtryk tænkt paa den Berettigelse, der er grundet i Lov eller en i længere Tid stedfindende Praxis. Man kan ganske vist, — det følger af sig selv, — tale om en naturlig Berettigelse, og der lader sig i den Henseende anføre saameget haardt Smukt og Rigtigt. Smidlertid er det jo klart, at taler man om den Slags Berettigelser alene, da gjøre sig let saamange — jeg kan gjerne sige hinanden modstridende Anskuelser og Betragtninger gjældende, saa at man, naar Alt kommer til Alt, ved at fastholde dette Standpunkt turde besinde sig paa en Grundvold, som er noget løs. Jeg mener derfor i Anledning af den til mig rettede Forespørgsel at maatte holde fast ved den angivne Forklaring af Ordet „Berettigelse“, saa at der, naar nu og hensees til, at Sagen forhandles her i denne Sal, udelukkende maa være Tale om den ved Lov eller Praxis hjemlede Ret. Jeg gaaer da altsaa videre for at besvare Spørgsmaalet, om jeg anseer Menighederne for at være berettigede i den omspurgte Henseende. Det er mig, som ogsaa det ærede Medlem, der havde Ordet udtrede, ikke bekjendt, at der er nogen Lov i saa Henseende. Betingelsen for en sliq Rettigheds Udøvelse maatte vel ogsaa være den, at Menigheden havde sin Repræsentation, idet det i de enkelte Tilfælde maatte blive vanskeligt for Menighederne at gjøre deres Berettigelse gjældende. Naar jeg iøvrigt sagde, at det ikke var mig bekjendt, at der var nogen Lov, der hjemler Menigheden en Berettigelse, — og der er neppe nogen Lov, — maa det ikke misforstaaes saaledes, som om jeg meente, at der ikke skulde tages Hensyn til Ønster, som kunde røre sig i Menighederne. Jeg finder det meget mere naturligt, at dette skete. Det er ogsaa skeet i sine Tilfælde og udtalt, at det bør skee, og jeg skal i saa Henseende blot henpege paa Ministerialskrivelse 20de Marts 1849, hvor det til Slutningen udtales, at Ministeriet finder det for ønskeligt, at Sognepræsterne gjenfædig komme hverandre imøde med indbyrdes Velvillie og tage det tilladelige